

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Italijanska propoved v Ricmanjih.

V »Edinosti« čitamo naslednje, jako zanimivo in preznačilno poročilo:

Minolo soboto zvečer se je raznesel po Ricmanjih in Logu glas, da škofov namestnik Petronio pošlje svojega odposlanca v Ricmanje, ki bo imel ob 10. uri mašo in propoved. Tudi se je raznašal glas, da prosi ricmanjski kapelan vse občinarje, naj pridejo v cerkev in naj lepo poslušajo g. škofijskega odposlanca. Ta novica je krožila po Ricmanjih in silno razburila vse duhove. Čul se je splošni glas: »Latinci nam hočejo vzeti naše slovenske obrede, latinci nas hočejo spraviti zopet pod Dolino«. Od druge strani so zopet pravili drugi, kako je župnik v Dolini oznanil v cerkvi in kako je tudi sicer javno govoril, da Ricmanjci izgubijo svoje unijatske obrede, da bodo zopet spadali pod Dolino, da se jim odvzame duhovnik, da sedanjemu duhovniku vzamejo mašo, da pride v kratkem dolinski župnik pobirat zase plačo po Ricmanjih in Logu itd. Zopet so ženske pravile, kako jih po cestah napadajo sosede in jih javno zasmejujejo. Da, bila je zmešnjava, kakor je Ricmanje še niso kmalu videle.

Nekateri ricmanjski gospodarji pa so napravili korake za prestop v pravoslavje. Njim so se pridružili tudi mnogi iz Boljunca. Enaki glasovi da se čujejo tudi iz Rojana. Nevarnost je očitna, da se v bližini Trsta v kratkem ustanovi obširna slovenska pravoslavna občina.

Tak je bil položaj v soboto zvečer. V nedeljo zjutraj je imel ricmanjski kapelan zgodaj tiho mašo. Mnogi so vpraševali cerkovnika, zakaj ni bilo propovedi, a ta je povedal, da je prišla gospodu zapoved iz Trsta, da ta dan ne sme propovedovati. To je napravilo hud nemir. Ljudje so pravili: »Mi smo pod oblastjo unijatskega škofa v Križevcih, sedaj pa nam ukazuje v cerkvi Italijan Petronio!« Bila je splošna zmešnjava. Gospodarji in

sploh možki so ukazali ženskam in otrokom, naj bodo doma v svojih hišah, sami pa so odložili govoriti resno besedo z odposlancem škofovega namestnika iz Trsta.

Ob 9. uri zjutraj je prišel z vlakom g. kanonik Martellanz v spremstvu enega dijaka. Na postaji ga je pričakoval domači gospod duhovnik. Šla sta najprej v farovž, ob 10. uri pa v cerkev. V cerkvi je bilo par možkih iz Doline, par možkih iz Boršta. Od domačinov nikdo. Ti so se zbrali pred hišami okolo cerkve. V cerkvi je gospod kanonik pred velikim oltarjem na glas napadal domačega dukovnika, da je namreč le-ta kriv, da ni ljudi v cerkev, in da bo moral odgovarjati za to. Ni bilo torej ni maše, ni propovedi. Kmalu nato sta prišla iz cerkve gospod kanonik in domači gospod duhovnik in sta šla v farovž.

Nato je prišel poziv, naj ljudje pridejo v farovž. In šli so — kakih 100 hišnih gospodarjev. Drugi niso mogli notri, ker ni bilo več prostora. Čakali so zunaj. G. kanonik Martellanz je najprej prečital neko poročilo domačega gospoda na tržaški škofijski ordinarijat. V kolikor se je moglo razumeti v razburjenosti, je poročal domači gospod sedanjemu škofovemu namestniku Petroniu, da je v Ricmanjih in Boljuncu nastalo gibanje za prestop v pravoslavje in sicer zato, ker se širi glas, da se je župnik v Dolini hvalil, da so prišli Ricmanje zopet pod Dolino, da jim vzamejo duhovnika iz Ricmanj, in da pride dolinski župnik v kratkem v Ricmanje pobirat župnijski pober. Na koncu je prosil v tem poročilu ricmanjski gospod duhovnik škofovega namestnika, naj bi umiril narod in poročal v Rim o nevarnosti pravoslavja.

To je prečital g. kanonik Martellanz in dostavil, da je vse to laž. A narod mu je začel strahovito prigovarjati. Ljudje so mu predbacivali italijansko politiko škofovega namestnika Petronia, preganjanje slovenskih duhovnikov, zatiranje slovenskih molitvic. Mnogi so izjavili, »da

prestopijo v pravoslavje z vsemi svojimi družinami«, drugi zopet, »da ostanejo zvesti sv. Uniji«, »v latinstvo pa da se ne povrne več nikdo — rajši na križ«. Tu je ponehalo vsako pogajanje. Vse nadaljnje besede g. kanonika Martellanza so prekričali ljudje s klici: »živio Drohobec!«, »živela unija« — drugi zopet »živio pravoslavje«, »živio vladika Milaš!« Klicem v farovžu so se pridružili oni zunaj farovža, pa ženske in otroci po hišah — in tako je odmevalo po vsej občini.

Bled kakor zid je stal gosp. kanonik Martellanz med njimi; ni si znal pomagati. Domači gospod je stopil k ljudem in jih zaklinjal in rotil, naj se umirijo. Po dolgem času so se ljudje nekoliko pomirili in g. kanonik je zopet potegnil iz žepa neki drugi papir, pismo župnika iz Doline. Ni si ga upal prečitati do kraja, ker je zopet nastal hud nemir.

Nato je začel hvaliti škofovega namestnika Petronia in začel čitati njegov ukaz — **v italijanskem jeziku!** Da ne bi bil storil tega nikdar! Ljudje so mu začeli strahovito prigovarjati. V prve vrste naprej so stopali starci, nekateri stari preko 80 let. Do skrajnosti razburjeni so se prepirali z g. kanonikom in mu izjavili na kratko: **„Da se v Ricmanjih ne smejo izdajati ital. ukazi!“** G. kanonik ni hotel popustiti in je rekel: »Vi imate pravico govoriti slovensko, a škofov namestnik ima tudi pravico v Ricmanjih govoriti italijansko!«

Nato je nastal silen vihar. Rudeč kakor rak je bil g. kanonik Martellanz, pa zopet bled, pa zopet rudeč — ljudje pa razburjeni do skrajnosti. V žep je moral vtakniti **italijansko zapoved**, ljudje so ga zapustili in niso hoteli več nič čuti o njem. Vihar se je raznesel po vsej vasi, in povsod je odmeval klic: »proč z italijanskim latinštvom«, **„živela sv. Unija!“** G. kanonik Martellanz je ostal na obedu v farovžu in je bil popoldne v cerkvi pri križevem potu in blagoslovu, ki ga je imel domači duhovnik. Cerkev je bila polna.

Za g. kanonika se ni več zmenil nikdo. Vidno so ga vsi prezirali. Ko je popoldne ob 4. uri odhajal iz Ricmanj proti Borštu, ga ni nikdo niti pogledal.

Temu poročilu dostavlja še »Edinost«:

Gosp. kapitularni vikar je poslal v Ricmanje (v Ricmanje, prosimo!) svoj ukaz v italijanskem jeziku, njega slovenščine zmožni odposlanec je začel ta ukaz slovenskim Ricmanjem čitati v italijanskem jeziku in se je na prigovarjanje Ricmanjev odrezal: »Vi imate pravico govoriti slovensko, a škofov namestnik ima tudi pravico v Ricmanjih govoriti italijansko!«

Ta izrek je došel minolo nedeljo iz ust župnika-kanonika — okoličana! Kam jadra naša cerkvena oblast? Monsignor Martellanz je dal pojasnilo! Je že priprala notri v vrtnice italijanskega nacionalizma! Prečastiti gospod Petronio ima pravico italijanski govoriti tudi v Ricmanjih. Te pravice mu ne krati nikdo. Tudi turško more govoriti, če hoče, ne da bi ga radi tega nadlegoval nijeden Ricmanjec. Ali vrhni pastir škofije ne sme vernikom na njih lastnih tleh, v njih lastni hiši, govoriti v jeziku, katerega oni ne umejo!! Vzlasti pa bi morala biti vrhovna cerkvena oblast v deželi dvakrat previdna v sedanjih časih silnega narodnega boja, ko je vse napeto, in ko se marsikaj, radi česar bi se morda v drugačnih časih niti ne vznemirjali posebno, občuti kakor — provokacija.

V Ljubljani, 13. marca. Državni zbor.

Seja dne 12. t. m. Pred sejo je dr. Šusteršič lažnjivo denuncira namestnika državnega pravdnika v Novem mestu Kesslerja zaradi obtožnice proti župniku Starzinskemu. — Posl. Iro je interpeliral za reformo veronauka v srednjih šolah v modernem smislu; posl. Pommer zaradi obrambnih sredstev zoper povodnje Sa-

LISTEK.

Ženska duša.

Govoril v »Ženskem društvu« dne 2. marca t. l. dr. Ivan Robida.

(Dalje.)

Takrat pa pride čas, ko se vrste ločijo, in telesno krepkejši dečki, polni junaškega romanticizma in prav »indijanske« divjosti prično z nekim sovraštvom in prezirljivostjo gledati na svoje nekdanje tovarišice. Te pa prično pomagati še pridneje v gospodinjstvu, so miniaturne matere in kuharice in v šoli pridne in vse hvale vredne — vendar pa čudo, cela stvar le ne gre prav naprej. Naloge postanejo prava muka, za dično računstvo ni pravega zanimanja, pa tudi ne za to, koliko je visok Gavrisankar, in kje Ganges teče. Učenje postaja težje, zapomnivost (Merkfähigkeit) je sicer dobra, spomin pa slab, kar ima svoj vzrok tudi v tem, da se to, kar se brez zanimanja uči, dosti laže pozabi. Dočim se pri dečkih lahko opazuje napredek in pri manjši pridnosti večji rezultati, zaostaja navzlic vsemu delu in trudu — deklica. Za to pa sanjari tem več; vsakovrstne pravljice ji roje po glavi, Trnjulčica in Pepeluška, razni zakleti principi in junaki niso ji prav

nič neljubi spomini, časih pride celó kaka pesmica pod drobne prste, rdečica nove vrste pojavlja se na licih — in to se tako počasi in lepo razvija, da se razvije s časom deklič v devico, v dekle.

Predno se pa ta evolucija dokonča, nastopa ta sanjavi deklič na drugi strani jako energično na svetu — meša se v vsa vprašanja, katerih ne razume, giblje se prosto, ozira se izzivajoče po moškem svetu, vede se smelo in drzno, meni, da sme vsakomur povedati svojo globoko utemeljeno sodbo, ugovarja pri vsaki priliki na porogljiv način, dela se izkušeno žensko, ki je že mnogo doživela in ki ve, kaj je soditi o moških in o svetu — s kratka, v tej dobi se kaže skrajno emancipovanka, sicer ljubkega in smeh izzivajočega, a ne prevažnega značaja. Deklicam, v tem stadiju razvoja, nadel je Nemeec prav posebno ime — in je nazval: Backfisch.

Iz te stopinje pa se razvija dekle naravnost telesno in duševno v devico, za katerih sanjarenje in čuvstvovanje so razni pesniki poleg vsakdanjih doživljanj najbolj viri. Tedaj je ženska duša rožno popje, čakajoče svojega solncea, da ji odpre kelih in je razvije v sočnat dehteč cvet. Otroška njena duša postaja nemirna, čuti, da se spreminja, a ne ve, kaj se ž njo godi, ne zaveda se mogočnih preobratov

svojega telesnega in psihičnega organizma, sanjari, hrepeni in sluti. A te sanje in slutnje imajo že dosti jasnejši, obrisanejši značaj, svetlejši kolorit, t. j. bližajo se mnogo bolj možnosti, kateri one predprehodne dobe. Misli uhajajo vedno v eni smeri, vrte in sučejo se vedno vračajoč se krog predmeta — krog moža, s čigar očmi se je srečalo lastno oko, v čegar duši, in idealizovanih njegovih lastnostih se koplje in prenavlja mlada dekliška duša. A to moram pristaviti, da so iz večine vse lastnosti, katere se pritikajo srečnemu izvoljencu, projecirane iz lastnih možgan pa na zunanje, in prav pogosto se zgodi, da se ne ujemajo. Saj je vsak ljubimec »junak, vzoren, blag in dober, brez napak, brez greha itd.« — naziranje, kakor izhaja deloma iz nepoznanja sveta, iz nekritične sodbe, katera pa ima svoj najneomajnejši fundament v telesni zunanjsčini ljubimčevi. Ne šele zdaj: v deviški dobi, tudi že v deklički opazujemo, da stremlje ženska v tem času jedino-le za lepimi postavami in obrazi, da odklanja že deške svoje seladone z jako neprikrito izraženimi kritikami: »pusti me, ti si pregrd« — dejstvo, kakor se kaže v tem prvem ljubezenskem sanjarstvu najneovrgljivejše. Bled obraz, navite brke, kak koder nad čelom, kaka pisana uniforma, to ji da pozabiti prav lahko vse

eventualne napake značaja in srca in vse nedostatke duševnih darov in zmožnosti na izvoljencu svojem. Ako bi pa junak le imel kako napako na sebi, tedaj je ona brezuvetno tista poklicana reševalnica, ki ga prav gotovo spreobrne in predrugači, in ga reši — ne z moškemu svetu primernimi junaškimi čini, ampak z močjo svojega srca in sanjarenja. To bodi-le mimogrede omenjeno; naglasiti pa velja, da se ta prva ljubezen razvija na podlagi zunanjsčine in dozdevanja; dekle ne ljubi radi duševnih vrlin mladeniča, ampak radi njegovega nastopa obraza, kretenj, postave t. j. ona je pričela ljubiti z očmi, dasi ljubi nadalje z dušo, naslajajoča se v resnici na zunanjih formah, meneč pa duševne vrline.

O tem dejstvu zdelo se mi je treba nekoliko obširneje govoriti, ker se navadno smatra prvo ljubezen kot vseskozi »idealno«, idealno tudi v svojem začetku in nastanku. Kakor smo pa videli, ima pa vendar v toliko materialno genezo, da se rodi, dejal bi, naravnost iz estetičnega naziranja zunanosti; proces sam potem projecira vse namišljene ideje v predmet, in ga tako pretvori v ljubljeno ideal.

(Dalje prih.)

vinje. — Posl. dr. Ferjančič predlaga nujnost glede justičnega poročila, da se oprost Dunaj pri najetu 285 milijonskega posojila kolekov in pristojbin. Nujnost se sprejme ter se otvori debata, v kateri je prišlo do viharne spopadov med socialnimi demokrati in krščanskimi socialisti. Govorili so posl. Vogler, Schuhmeier i. dr. Generalni govornik contra je nastopil Wrabetz, pro pa Lueger. Zakon se sprejme v drugem in tretjem branju. — Potem se sprejme nujnost o prvem branju budgetnega provizorija. K točki so govorili Choc, Prašek, Ellenbogen in Kathrein. — Pri nadaljevanju podrobne debate o brambovskem ministrstvu so govorili Delugan, Wagner in Hofica, ki so vsi grajali srednjeveško okorelost v armadi. Debata se danes nadaljuje.

Princ Mirko in Natalija pl. Konstantinovičeva.

Drugi sin črnogorskega kneza, princ Mirko, veliki vojvoda Grahova in Zete, se je te dni v Nici zaročil z gđ. Natalijo pl. Konstantinovičevno, hčerko srbskega gardnega polkovnika v pokoju, Aleksandra pl. Konstantinoviča, ki je ujec srbskega kralja Aleksandra. Polkovnik Aleksander pl. Konstantinović je vnuk Tomanije Obrenovičeve, ki je rodila Miloša, očeta kralja Milana in Anko, mater Aleksandra pl. Konstantinoviča. Polkovnik je sedaj sicer pri srbskem dvoru v nemilosti ter živi na Dunaju ali v Nici, toda listi se vendarle obširno bavijo s to zaroko, ki je še tesnejše zvezala srbsko in črnogorsko vladarsko hišo. Konstantinović so zelo bogati. Mati neveste je Tržačanka ter je posedovala več milijonov. Natalija Konstantinovičeva je baje velika in simpatična krasotica. Listi pišejo, da ima zaroka sestričine srbskega kralja s črnogorskim princem dalekosežen političen pomen ter da je s prestolonasledništvom v Srbiji v zvezi. Princ Mirko more postati srbski kralj in tako bi se morda v bodočnosti Srbija in Črnagora združili. Konstantinovičeva druga hči je bila žena Karagjorgjevičevega sina, tako da je polkovnik v sorodu z obema kraljevskima srbskima rodomi.

Vojna v Južni Afriki.

Angleško časopisje je sedaj seveda polno poročil in razmišljanj o velikem porazu Methuena pri Freboschu. »Times« pišejo, da vzbuja ta poraz najbolešnejše skrbi. Burov ni bilo izdatno več kot Angležev in čudno je, da Methuen njih bližine ni zapazil. To kaže le, da Angleži še vedno nimajo dobrih predstraž. Delarey ni navaden nasprotnik, nego se mu more postaviti le poveljnik odličnih strateških zmoglostij in iniciativnosti. Tak poveljnik seveda »Salon-Commandeur« Methuen ni! »Daily News« in »Daily Telegraph« pišejo, da se je tu zopet izkazalo, da je brezkoristno pošiljati v Južno Afriko neizvežbane in nezanesljive rekrute. »Standard« pravi, da je zadnji poraz le posledica cele vrste nesreč, katerih pa ni povzročila samo neprijazna usoda. Iz Amsterdama poročajo, da so izgube Angležev še mnogo večje kot je povedal vojni minister. Po prvi bitki se je vršila še druga, v kateri so Buri zopet zmagali. Kraj in čas nista znana. Lord Rosebery je imel v Glasgowu govor, v katerem je dejal, da je poraz za Angleže tem hujši, ker se je bilo nadejati konca vojne. Anglija pa vendar še ne sme obupati. »Daily News« poročajo, da imajo Buri na bojišču še okoli 17.000 mož, ki so razdeljeni v tri velike in štiri majhne oddelke. Velike oddelke vodijo Delarey (na zahodu Transvaala), Botha (na vshodu Transvaala) in Dewet (na severovshodu Oranija). Iz Kaplandije poročajo, da doslej vspehov bogati general French ni v zadnjem času dosegel nikakih vspehov. Celo nasprotno! Buri se vračajo v okraje, iz katerih jih je prepodil. Spočetka januarja so ujeli Buri celo mestno stražo v Tarkastadu ter zaplenili istočasno pri Craddocku angleški tovorni vlak. In odslej jih ni možno iz tistih krajev pregnati. Oddelek za oddelkom prestopa železniški tir ter odmaršira od zahoda proti vshodu. French ne opravi ničesar. Vse kaže, da se bo moralo kronanje kralja Edvarda še za dolgo časa odložiti!

Najnovejše politične vesti.

Uvedenje poštnega abonentna na časopise je zahteval v da-

našnji seji državnega zbora posl. Sylvestor. — Pet protestantskih sekt v Italiji se je zvezalo v »Evangeliki cerkveni svet«. — Združena irska liga se je začela nevarno širiti. Angleška je poslala na Irsko že več bataljonov vojaštva. — Deputacija zdravnikov iz Galicije, Šlezije in Bukovine je prinesla včeraj ministrskemu predsedniku peticijo za obvezno penzijsko zavarovanje. — Španski finančni minister je odstopil. Predsednik Sagasta je vprašal kraljico o zaupanju, sicer odstopi celi kabinet.

Dopisi.

Z dežele. »Slovenski Narod« je dne 8. februarja v št. 32. pod zaglavjem »Iz črnega brloga« pisal o Heleni Vidali, da v Trstu v siromaštvu živi.

Na to notico se resnicoljubni »Slovenec« z dne 10. februarja 1902, št. 34, nekaj zavito in prav klerikalno opravičuje. Celo g. dra. Ivana Tavčarja vtika v svoj zagovor vmes. Vse drugo radi plačanih maš v njegovem zavijanju je bilo le za predpust, le za smeh. Bila je to pobožna predpustna smešnica »Slovenčeva«.

Tukaj pa nekaj resnih in postnih podatkov resnici na ljubo. Helena Vidali, moja sestra, je služila pri sedanjem gosp. dekanu Koblarju skozi 16 let. Imela je mesečne plače 10 kron. To veliko plačo je pa ona porabila deloma za pletenje (štikanje) raznih pogrinjal za posteljo, za po tleh in tudi za pod noge; ter še marsikaj v premislek in prevdarek duhovščini. Na ta način je mnogo več izdala, kakor je pa njen zaslužek znašal. Vse to v dobre namene, za obstanek tistih, ki so v »Slovenčevem« opravičevanju v celibatu. Za kar »Slovenčeva« kontra zoper »Narod« britko joka »kaj bo! kaj bo! ako se služabnici pošteno plača; sam pa ne bo imel ne piti in ne jesti, ako se celibat odpravi. Za to dobroto jo je g. Koblar v »Katoliški dom« spravil. Na ta način jo je popolnoma izsesal, kar je še popreje zaostajalo po eni ali drugi strani. To je menda že znana ligurijanska morala, ali, sam Bog ve, kaj! Seveda, resnica iz črnega brloga se mora tajiti. Gospod dekan v Kranju! Prejeli ste neko knjižico — po Vaši izpovedi v dobre namene med živimi. Prosim Vas, spominjajte se moje sestre in pa tistega dolga, ki ga je naredila moja sestra pri gosp. Mayerju za Vaše potrebe in še sedaj ni plačan.

Vas pozdravlja, g. dekan — sestra Helene Vidali.

Iz Šmartna pri Litiji. Imeli smo »msjon«. Koliko »kašta«, še ne vemo, pa malo ne bo. Saj vemo, kdo ima tako dober želodec, da se o njem poje »Hat schon ganze Länder aufgefressen und doch noch nie sich überessen.« Zanimivo pri tem »msjonu« je bilo to, da so ljudi silili k udeležbi, tudi take, ki nič ne vprašajo zanj. V nedeljo, ko je bil najhujši dirindaj, sta dekan in njegov pomožni sluga praznoglavi župan Breznikar hodila od gostilne do gostilne in ljudi podila iz gostiln pa v cerkev. Šli so seveda le strahopetci. Posebno se je šopiril župan. Kakor kak puran je nastopil in z dekanom grozil raznim gostilničarjem, da bodo plačali kazen, če ne spode gostov iz gostilniških prostorov. Ali ni ta lepa?

Seveda je bilo veliko presenečenih zbog tacega početja, ker niso nikomur znani paragrafi, da bi ne smel imeti gostilničar gostov v svojih prostorih, kadar ni policijska ura in če se med opravičevanjem ne igra in ne razgraja.

Ker še nisem nikoli bil pri kakem misijonu in bi bil rad slišal »kunštnega pridigarja« šel sem drugi dan, t. j. poneledek v cerkev in — ubogi »Slov. Narod«! Ubogi »Rodoljub« in vsi liberalci skupaj! Gorje Vam, goreli bodete na dnu pekla in vsi tisti, kateri Vas berejo, podpirajo in kaj pa še, če ga naročajo in plačajo. Hudič Vas bo trgal, na raznji Vas bodo pekli in goreče žveplo boste požirali! Ubogi »Narod«! Ti veš, da nisem Tvoj naročnik, ali berem Te, kjer Te vidim, a sčasoma Te tudi naročim, če prav nas je gospod, ki je »štederl tri tale sv. pisma« svaril s hudičem in pekлом pred Teboj. Naročim te, že da bom videl, kako obraze bo delala domišljava Jera, ki je pri nas za dekana. Ob enem se je »kunštni gospod« misijonar britko pritožil čez šmarske farane, da so

zanikerni kristjani. No, cerkev je bila res jako slabo obiskana. Če se imajo »gospodje« čez Šmartno pritožiti, ki je vendar še jako črno, kako bodo javkali, če pridejo pozneje zopet na misijon, ko bodo tudi tukajšnji kristjani prišli do prepričanja, da je klerikalnim trobatačem le za »gšef«, ne pa za blagor ljudstva.

Ljubi »Slov. Narod«! Jaz bi Ti ne pisal teh vrstic, ker Ti je znano, da bi Te radi »črnci« utopili v žlici vode in si že prečul nebroj psokv in si že tako proklet — ali misijonski čas je nekaj posebnega in sem se prepričal, da se v takih slučajih dela prav korenita reklama za Te in »Rodoljuba«. Če bo kaka tercijska znorela od misijonskega hrupa in pa če bo še kaj posebnega, Ti zopet pišem, če Ti je prav.

J. B.

Izpred sodišča.

Gospod deželni sodni svetnik Andolšek je predsedoval včeraj sledečim obravam deželne sodnije:

1. Eden izmed izgubljenih. Spominjali smo se pri obravi na majhno Heinejevo pesmico: »Haben mich prote gieren gewollt...« Na obtožni klopi sedi duhovnik Ivan Bezeljak, rojen leta 1866. na Črnem Vrhu pri Idriji, ima tri rigorose, ameriški doktorat, je pa sedaj suspendiran. Bezeljak je bil že v blaznici, a izpustili so ga, ker je sicer psihopatik, a vendar ne toliko bolan, da bi se ga smelo držati v blaznici. Tudi v nekem benediktinskem samostanu so ga že imeli, pa tam seveda tudi ni ozdravel. Moža, ki je baje tudi kronični alkoholist, so poslali tudi v Ameriko; tam pa so zopet delovali na to, da se je vrnil v Evropo. In vendar zasluži mož usmiljenje, ker je veliko trpel in še trpi in ker ne more zato, da je njegova natura taka. Mož je vedno in tudi pred sodnijo trdil — in to velja vam, ki pravite, da je vsak duhovnik polbog —, da »mo vsi pod kožo krvavie«. Poleg tega je povedal, da ga je lastni njegov spovednik učil nenravnih dejanj, da veljajo torej Ligurija vzvišeni nauki tudi v praksi. Kaplan ni mogel biti, ker ni hotel igrati vloge »hlapca farških kuharic«. Mož je bolan; a njegova nesreča dokazuje, da je sistem gnil, ki rodi take nesreče. Vedno globokejša je nesrečnež padal. Povsod — prav posebno v ordinarijatu ljubljanskega knezoškofa — so mu delali lepe obljube — »haben mich prote gieren gewollt; sagten, dass ich nur warten sollt —« da, »nur warten«! In končno, ko je dovolj dolgo čakal, so mu poslali pomoč v obliki — suspendiranja. In »Slovenec« je bil prvi, ki je vrgl kamen na reveža, prvi, ki je pisal strupene notice proti njemu in vsi »katoliki« na Slovenskem, s katerimi nas je Bog tako obilno blagoslovil in ki imajo vedno humanitarne fraze na jeziku, niso imeli majhne pomoči za človeka, ki je padel kot žrtva stanu, v katerem ni mogel živeti! — Ali je čudno, da je padel? Brez denarja je bil, brez pomoči, on, ki sanja po izreku izvedencih vedno o visokih stvarih. Umreti, poginiti bi moral. Pomagal si je, kakor je znal, seveda na način, katerega kaznujejo naši zakoni. Tožen je, da je v času od 15. do 18. aprila m. l. posestnika Lorenca Škofa iz Zaklanca in posestnika Lenarčiča iz Loke z zvitim prigovarjanjem v zmoti pripravil na njihovo škodo. »Napumpal« jih je namreč po domače rečeno, češ, on je »profesor iz Gradca« in ima od škofa in iz ljubljanske hranilnice denarja dobiti. Poleg tega je ostal »ceho« dolžan in se vozil okrog, ne da bi plačal vožnjo. Značilno je tudi, kako reveži v duhu so nekateri naši kmetje, priče so mu vse verovale, ker je bil »gospod« in Lenarčič je tožencu še verjel, da mu je škof dejal: »Ti, Janezek, boš moral tržaško škofijo prevzeti.« Ko je toženc prosil Škofa za 5 gld. posojila, mu je isti prostovoljno dal 10 gld.; to ni znak dobrega srca, temveč le rešpekt pred »gospodom« in pa neumnosti. Kaj pa je imel ljubljanski premilostni škof za toženca, kako mu je pomagal? Poslal mu je policaj na vrat, češ, mož sanja vedno o velikih stvareh in se ga naj »s silo« poboljša. To je bilo v istem času, ko je toženc dejal, — dass er nur warten solle. Tako se je pesen tudi naprej uresničila: »Bei all' dem Protegieren, hätt' ich können vor Hunger krepieren —«. Iz obravnave oz. iz zaslišanja se tudi izve, da je pobožni »Slovenec« preje napisal svoje notice, nego je bil mož suspendiran, da se je torej zopet lagal. O obravi bodemo še poročali, ker se je včeraj preložila. A že danes bode vsakdo lahko napravil svojo sodbo, ne čez Bezeljaka, kajti na zatožni klopi je sedel brezobzirni katoliški sistem in le tega zatoženca, jedino tega — kajti nesrečnež sam se nam resnično smili, — smo hoteli s tem poročilom poboti.

2. Brezmejna surovost. Na obtožni klopi sedijo: L. 1878 rojeni Lorenc Frfilja iz Gabršč; L. 1879 rojeni Tone

Štamperle iz Senožet, L. 1878. rojeni Jernej Franetič iz Dolenje vasi, L. 1876. rojeni N. Fajdiga, L. 1871 rojeni Janez Antončič in L. 1878. rojeni Jernej Suša iz Gabršč. Vsi so toženi radi kratenja osebne svobode in javnega nasilstva. Pili so namreč v noči 2. prosinca. Pri tem so dobili menda malo zloglasno žensko Ano Grželj in zahtevali, naj gre z njimi v krčmo. Ona pa je šla raje z Martinom Počkarjem. Nato so jo pobrali fantini na poziv Frfilje za njima. Ko so ju došli, je nekdo Počkarja udaril, na kar je ta zbežal. Žensko pa so vrgli ob tla, jo suvali in pri tem je še eden fantinov dejal: »Na vamp ji skoči, da bode preje hin!« No, tega vendar niso storili; vlekli pa so ubogo žensko k prvemu vodnjaku in jo vrgli v korito, napolnjeno z mrzlo, ledeno vodo. Komaj je zlezla ven, so jo že zopet prijeli in vlekli k drugemu vodnjaku in jo zopet vrgli v korito z vodo napolnjeno, tako da je ženska obležala pol mrtva v mrzli zimski noči. Surovi fantini tajijo seveda vse. A pomagalo jim ni veliko. Sodni dvor je oprostil le Antončiča, kateremu se ni dalo nič dokazati. Štamperle pa je dobil 6 mesecev, Fajdiga 4, Suša 2 meseca in Frfilja 10 tednov. Sedaj bodo suroveži pač mirovali — ali pa tudi ne —.

Poskušeni umor. Porotno sodišče v Celju je obsodilo 59letnega krojača Andreja Podgorška iz Razgorja pri Konjicah na 15 let težke ječe, ker je poskušal svojo ženo ustreliti. Dve leti je tega, kar se je Podgoršek poročil s 33 let mlajšo Katarino Stabrnak, a živel je z njo samo sedem mesecev, potem pa jo zapustil. Pozneje bi se bil Podgoršek rad povrnil k ženi, a ta ga ni hotela k sebi. Vsled tega je Podgoršek nekega večera ustrelil skozi okno na svojo ženo in jo smrtnonevarno poškodoval.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. marca.

— **Osebnosti.** Deželni svetnik, gosp. dr. Ludovik Thomann pl. Montalmar je šel v pokoj. — Pisarniški oficijal v Il. Bistrici, g. Aleksander Srenčević, je imenovan višjim oficijalom.

— **Imenovanje častnih občanov** je sedaj najnovejši šport naših klerikalcev po deželi. Kar se v tem pogledu slepari, to je naravnost škandalozno. Kjer se boje, da bi tako imenovano »katoliško« prepričanje ne privedlo do zmage, pa vržejo v prvi razred celi koš novopečenih častnih občanov, ki potem zmago na klerikalno stran obrnejo. Taki častni občani so navadno: škof, dr. Žlindra, domača dva kaplana in mežnar od fare. S tem se je prisleparila zmaga na Rakeku, in hotela se je prislepariti tudi v Radečah. Pa tu se jim ni posrečilo, dasi sta mej častnimi občani Jeglič in Šusteršič. Tudi v Starem trgu pri Ložu si hočejo gospoda Petra podrepani prisvojiti prvi razred ter skušajo v ta namen pritihočiti v omenjeni razred kar šest novih častnih občanov, mej njimi nekaj največjih prismod, kar jih šteje občina. Skrajni čas je, da se temu šušmarenju že enkrat konec stori! Občinski zakon zahteva, da se smejo častnim občanom imenovati le tiste osebe, katere so si za občino kaj zaslug stekle. Če pa bi na primero v Starem trgu tudi najneumnejšega kravarja imenovali častnim občanom, bi proti temu ne bilo pritožbe, ker je — upravno sodišče tako razsodilo. Mi pa pozivljamo deželni odbor, da naj se pri svojih odločbah ne ravna več po omenjeni razsodbi upravnega sodišča. Razsodba ni zakon; ta pa določa, da je proti vsakemu sklepu občinskega sveta dana pritožba. Pač žalostno bi bilo, če bi na primero nikdo ne smel se pritožiti, ako bi v Starem trgu v namen, da se falzifikuje volitev, imenovali častnim občanom vse tiste tepce, ki gospodu Petru škornje »biksajo«! Kaj tacega ne more biti pravično, in naj upravno sodišče desetkrat drugače razsodi! Končno se pa naj občinski zakon spremeni, če že drugače ni mogoče zadušiti in odpraviti nesramne sleparije, katere uganjajo klerikalci s svojimi »častnimi« občani!

— **Volitev volilnih mož v Cerknem** je bila burna, tako burna, da ni bilo že kmalu take volitve v tem kraju, ker so je smatrali klerikalci do zadnjega časa za svojo nepremagljivo trdnjavo. Klerikalci so bili izračunali, da morajo propasti pri volitvah, zato pa so napeli vse svoje moči, da zmagajo. Jedno izmed glavnih vlog je igrala cerkliška hranilnica. Njeni agitatorji so delali z vsem močim terorizmom pri dolžnikih te posojilnice, in le temu terorizmu ter žuganju

da bodo morali nemudoma vrniti posojene svote, je pripisati klerikalno zmago. Listkov za napredno stranko je bilo oddanih 90, za klerikalno pa 101; torej razlike 11. Pred volilno dvorano je bil pravi boj za volilce, ker klerikalci so se prav trkali zanje, da bi jih jemali naprednjakom. Naprednjake so ti klerikalni suroveži zmerjali po cesti z vsemi mogočimi psovskami. Celo jokali so, ker niso več upali na zmago, agitirali so s Tonkljem, največ seveda z grožnjami iz posojilnice in še celo krompir nove vrste iz zadruga je moral v volilno borbo kot agitacijsko sredstvo. Hud boj je bil v Cerknem. Čeprav sedaj še niso zmagali naprednjaki, marveč še klerikalci, poslučuje se ne-moralnih sredstev, vendar mora nas veseliti razmerje glasov, ker isto kaže, da cerkljanska klerikalna trdnjava je omajena in se drži le še v strahu in trepetu za nekaj časa. Vsa čast našim možem, ki so šli nevtrajeno v boj, čast jim, to je boj za napredek! Vsepeh v glasovih pa kaže jasno, čegava je bodočnost v Cerknem. Naprej, napredni Cerkljani!

— Občinske volitve v Voloski-Opatiji

se bodo vršile prihodnji teden. Lahki so upali, da pridobe Nemce na svojo stran in jim ponujali menda polovico vseh mandatov ter župana. Mnogo Nemcev se je res nekaj časa ogrevalo za ta projekt, ali, kakor je posneti iz laških listov, iz te moke vendar ne bo kruha. Najbrž je to preprečil načelnik zdraviliškega odbora vladni svetnik dr. Glax, jako razumen in treznomislec, ki je bil doslej vedno za to, da so Nemci sklenili kompromis s Hrvati. Tudi sedaj so se Hrvatje zavzemali za kompromis z Nemci, a hoteli so Nemcem prepustiti samo šest mandatov, kolikor so jih namreč Nemci imeli doslej tudi vsled kompromisa s Hrvati, sklenjenega pri zadnjih volitvah. Razmere so take, da bi Hrvatje danes morda tudi brez nemške pomoči dobili večino v obč. odboru, toda prihodnost je temna. Hrvatov zato ne zadene nobena krivda, ker nimajo moči, da bi preprečili vršeci se proces. V Opatiji narašča namreč število Nemcev od leta do leta. Nemci zidajo vile, penzije in hotele in naseljuje se vedno več nemških obrtnikov. Če pojde tako naprej, bodo Nemci čez nekaj let pri obč. volitvah sami zmagali in jim ne bo treba iskati zaslombe ne pri Hrvatih in ne pri Lahih.

— Repertoar slovenskega gledališča.

Danes se ponovi prelepo uspešna narodna igra s petjem F. S. Finžgarjeva »Divji loveci«. V soboto, 15. t. m., se poje zadnjikrat v sezoni Rossinijeva velika opera »Viljem Tell«. S to opero poteče engagement našega baritonista, g. Uricha in se bo v njej za leto poslovlil od slovenskega občinstva. Na to predstavo opozarjamo vnovič vse one, ki je še niso slišali ter tudi zunanje ljubitelje gledališča!

— Za družbo sv. Cirila in Metod.

Program za veselico, ki jo priredita združena odbora srednjemestne in šentjakobsko trnoveke podružnice dne 19. t. m. v Sokolovi dvorani v »Narodnem domu«, je sestavljen in se razglasi tekom prihodnjih dni. Program je bogat in raznovrsten. Dvorana bo krasno dekorirana. Sodelovala bodeta godba in pevsko društvo »Slavec«. Izmed jako zanimivih programovih točk omenjamo štrukljeve zmenj — dobivali se bodo z denarjem »filani štruklje« — potem dramatično noviteto in menažerijo. Priprave, ki se delajo za to veselico, so velikanske. Seveda se pričakuje tudi temu primerne udeležbe od strani narodnega občinstva.

— „Kazališna aféra“ v „Obzoru“.

Piše se nam: V 56. št. »Obzora« očita se tamošnjemu intendantu deželnega gledališča tudi sledeče: »tim se odnošajima prilagodi repertoar, da može jedna pjevačica po polovinu meseca gostovati v Ljubljani a ovdje brati istodobno plaću«. Ne da bi se nadalje vtikali v »kazališnu aféro« v Zagrebu, moramo obžalovati, da se v listu, ki se je doslej vedno prijaznega kazal »bratskemu« narodu slovenskemu, izrekajo trditve, ki so ne le neresnične, nego tudi malo taktne. Gospa Polakova je gostovala v tej sezoni štirikrat, in sicer trikrat po dva večera, in enkrat po tri večere. Ostala ni v Ljubljani nikdar preko dva dni skupaj, nego se je vozila vedno v Zagreb ter ondaj tudi med svojimi tukajšnjimi nastopi

igrala opetovano. Vsi dnevi skupaj, ki jih je prebila v Ljubljani, ne znašajo pol meseca. Neresnica je torej, da ostaja gospa Polakova kar po pol meseca v Ljubljani, neistina pa je tudi, da bi se bil radi nje-nega gostovanja kdaj kršil repertoar v Zagrebu. Dogovorno z intendantom v Zagrebu se je namreč vršilo njeno gostovanje vselej le tedaj, kadar je bila gospa Polakova docela svobodna, in kadar se ni delala repertoaru hrvatskega kazališta nikaka ovira. Naše skromno mnenje je, da kaže »Obzor« malo bratske vzajemnosti, ako očita slovenski igralci gostovanje baš na slovenskem odru, ki je dal hrvatskemu že nekaj dobrih igralcev in igralk ali pevcev! Kulturni vzajemnosti Jugoslovancov, zlasti pa prijateljskim odnošajem med hrvatsko in slovensko pozornico take hujkajoče neresnice gotovo niso v korist!

— Maščevanje po smrti.

Poročali smo že, da je utonil pri Sv. Lenartu pri Sostrem posestnik Št. Keber, ko se je vračal iz gostilne. Vse se je čudilo, zakaj ni pustil župnik Zupan, da bi se pone-srečencu zvonilo. Le ožjim prijateljem je bilo znano, da je imel župnik na pokoj-nika hudo jezo. Poklical ga je bil nam-reč enkrat k sebi ter mu zapovedal, da mora takoj nagnati deklo, ki mu je go-spodinjila, češ, da je pohujšljivo, ako živi samec s samico pod eno streho. Na to se je rajni Keber odrezal: »Ko bodete Vi kot samec pognali svojo kuharico, od-pravil bom tudi jaz deklo«. Zaradi tega nasprotovanja se mu je župnik maščeval po smrti ter ni pustil, da bi se mu zvo-nilo. Ljudstvo je zelo ogorčeno. — Drugič spregovorimo več o tem župniku in nje-govem »poštarju«, nekaj nad 30 kil tež-kelem čevljarčku Jakošu, ki izziva pod župnikovim varstvom mirne občane.

— Slikarski mojster Anton Ažbe v Monakovem.

7. št. ilustr. lista »Sport & Salon« je prinesla članek o slov. slikarskem mojstru Antonu Ažbetu v Mo-nakovem ter njegovo sliko. Ažbe ima že 11. leto privatno slikarsko šolo, ki je danes najuglednejša in največja v Mona-kovem.

— Brezplačni učni tečaj v umetnem vezenju.

Kakor smo že naznanili, otvori podjetna svetovna družba za šivalne stroje Singer & Co. 15. marca tega leta 14dnevni brezplačni pouk v modernem vezenju na svojih originalnih Singerjevih strojih, in sicer v dvoriš-čnem salonu hotela »pri Maliču« S tem učnim tečajem spojena je razstava vezenin najrazličnejših tehnik, kakor: pest-ro vezenje, vezenje monogramov, tako-imenovano Waffel- in Smyrna-vezenje, aplikace, šivanje prešivov itd. Moremo kar najtopleje priporočiti svojim cenjenim bral-cem in bralkam, da se v obilem številu udeležijo teh učnih tečajev. Zglasi se lahko ustmeno ali pismeno ob vsakem času v tukajšnji zalogi, sv. Petra cesta št. 6, kjer se tudi drage volje dajejo natančnejša pojasnila.

— **Vojaški nabor.** Na današnji vojaški nabor za mesto Ljubljana je prišel 201 mladenič. V vojake je bilo potrjenih 46 (izmed teh 5 v nadomestno rezervno).

— **Ponočne vaje** je imel danes ponoči domobranski pešpolk na Golovcu in na Orlovem.

— **Desertiral** je prostak 17. peš-polka Alojzij Strubelj iz št. Vida v litij-skem okraju.

— **Silovita ženska.** Ana Gerželj iz Senožec je prišla včeraj v Ljubljano. Pozvalo jo je bilo deželno sodišče kot prič. Ana Gerželj se je po končani raz-pravi sprehajala po mestu in videla pred Regorškovo prodajalno v Špitalskih ulicah viseti svilnato ruto, ki se jej je tako do-padla, da jo je takoj vzela seboj in jo sti-snila pod pazduho. Neka gospa pa je to videla in povedala v prodajalnici, na kar so se zapodili za žensko policaji in jo ujeli v Šolskem drevoredu. Prav nerada je šla na rotovž in se rotila, da bode z ljubljanskimi policaji tako napravila, kakor je s tržaškimi, katerih je šest pometala. In res vedla se je tako silovito, da so jej bili komaj štirje policaji kos. Ubila je na oknu dve šipi in ječarja na rotovžu je sunila s črevljem v nogo tako, da šepa. Gerželj je bila baje že zaradi tatvine ka-znovana in je iz Trsta izgnana.

— **Nepoboljšljiva tatnica** je 17-letna Alojzija Boc iz Grosuplja. Bila je že trikrat zaradi tatvine kaznovana, a komaj

je prišla iz zapora, že je izvršila celo vrsto tatvin in goljufij. Policija jej je bila vedno za petami, a je ni mogla dobiti v pest, včeraj pa jo je izsledil v Trnovem detektiv in jo aretoval. Ukradla je 2. t. m. Fran-čiški Ravnikarjevi v Rebru št. 2 iz kov-čega 6 kron. Istega dne je ogoljufala črev-ljarja Jožefa Zupana na Turjaškem trgu št. 1 za par ženskih črevljev. V noči od 2. na 3. t. m. je ukradla v Blumauerjevi gostilni neki Tereziji Kocjanovi 9 kron 80 vin. Dne 5. t. m. je nastopila v Burg-stalu pri Škofji Loki in vzela Jeri Praš-nikovi iz omare 5 K. Dne 8. t. m. je vsto-pila v službo pri Karolu Bedinu v Šiški, kateremu je ukradla 20 kron in pobegnila. Dobili so pri njej tudi novo šerpo, nov predpasnik in novo krilo, kar je najbrže tudi ukradla. Policija je tatnico izročila na Žabjek.

— Pijanec obvisel na ograji.

Na Erjavčevi cesti je danes lezel neki de-lavec v pijanosti črez ograjo na Tomšičev vrt. Ker je vrh ograje napeljana trnasta žica, se je pijanček na tej ograji ujel in obvisel tako, da si ni mogel pomagati. V tej situaciji ga je dobil policaj, ki ga je rešil, sicer bi bil moral celo noč viseti na ograji.

— **Ukradeno tele.** Danes ponoči je prišel tat v hlev Franceta Zaleta na Črnučah, vzal tele od jasli, je v hlevu za-klal in je odnesel, pustivši drob v hlevu.

• Najnovejše novice.

Še en potres. Mesto Čangaj v Mali Aziji je potres razdjal. Nad 3000 hiš je porušeni-h, okoli 20.000 ljudi je brez strehe. — Di-namit je ubil pri zgradbi železnice blizu Vratislave tri delavce. — Na Gard-skem jezoru se je prekucnil čoln s tremi mladeniči. Vsi trije so utonili. Na istem jezeru se je prekucnila tudi barka, v kateri je sedelo 23 deklic, a utonila je le ena. — Pretep med procesijo. V Valladolidu v Španiji so se pobožni verniki med procesijo do krvavega stopla. Deset najhujših pretepačev je policija are-tirala. — Dve novi oklopnici za 34 milijonov je naročila argentinska vlada v Genovi.

• **Ruska vlada in Tolstoj.** Grof Tolstoj je že precej okreval in je upati, da ozdravi. Zato je dobil nebroj čestitk. Ruska cenzura pa je s posebno okrožnico prepovedala listom poročati o teh čestit-kah. Tolstoj je prejel mnogo čestitk tudi iz inozemstva ter celó od 75 političnih izgnancev iz Irkutsk.

• **„Kikeriki“ razžaljen.** Izdaja-telj kršč. socialnega »Kikerikija«, Ilger je rezervni častnik. Pri kartanju ga je raz-žalil krščanski socialni drž. posl. Mayer, zato je poslal v parlament dva sekundanta, da Mayerja pozoveta na dvoboj. Mayer pa je izjavil, da se kot kristjan ne dvo-bojuje ter da »Kikerikija« sploh ni hotel žaliti. »Kikeriki« je bil s tem potolažen.

• **Papež in žurnalisti.** Papež sprejema ne-le kralje in kneze, temveč tudi žurnaliste. Ob petindvajsetletnici nje-go-vega kronanja so se mu poklonili laški katoliški novičarji ter mu prinesli v skri-njici toliko cekinov, kolikor mesecev Leon XIII. papežuje, namreč 300. »Kaj pa mi nesete?« je vprašal papež in za-gledavši skrinjico in zlate, jih je pohvalil, da so zvesti sinovi katoliške vere in jim je dal v znamenje svoje očetovske lju-bezni svoj blagoslov.

• **Vsi so jednaki!** Židovski ra-bin iz Humpolca je dober »Geschäfts-mann«, kakor je razvidno iz cirkularja, katerega je izdal pred kratkem. V tem cirkularju se ponuja z vljudnimi prošnjami za — posredovanje ženitev. Prebri-sani rabin se zove M. Jedlinsky. Da, pop je pop.

• **Resnična povest.** »Jugend« prinaša to-le majhno povest. Župnik in učitelj sedita pri pivu v krčmi. Župnik namerava ravno prižgati novo smodko. Hitro prižge uljudni učitelj žveplenko in jo hoče podati svojemu cenjenemu sosedu. V tem trenutku ugasne žveplenka. Žu-pnik: Vidite, dragi gospod učitelj, luč šole ugasne! — Učitelj: Prav pravite — če jo namreč cerkev v roko vzame.

Društva.

— **Zbornično-obvezni zdrav-niki kranjski** imajo dne 15. t. m. (so-boto) ob 7. uri zvečer sestanek v hotelu »Štrukelj«, Kolodvorska ulica, da se

razgovoré o letošnjih volitvah v zdrav-niško zbornico.

— **Predavanje v splošnem ženskem društvu.** V nedeljo, dne 16. t. m., bode predaval g. ravnatelj c. kr. umetno-obrtnih strokovnih šol, gosp. Ivan Šubic. Naslov predavanja je: »Spomini na Pariz in njega svetovno raz-stavo.« Vstop je vsakemu dovoljen. Pre-davanje se vrši ob 7. zvečer v »Mestnem domu«.

— **Dirkališka zadruga v Ljub-ljani** ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 22. marca 1902. l., zvečer ob 8. uri v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika; 2. potrjenje letnega računa za leto 1901; 3. izvolitev načelstva, dveh računskih pregledovalcev in dveh njunih namestnikov. Častiti zadržniki naj se blagovolijo tega občnega zbora naj-polnoštevilnejše udeležiti.

Književnost.

— Knjige »Hrvatske Matice«.

Prejeli smo tele knjige »Hrvatske Matice«: Marko Marulić: Judita. Epska pjesma u 6 pjevanja. Uredio in protumačio Marcel Kušar. Uvodom popratio Petar Kasandrić. Sa osam slika u slogu i pet izvornih umjetničkih priloga od Ot. Ivekovića i Cel. Medovića. — Dr. Stjepan Gjurašin: Ptice. Prirodopisne i kulturne crtice. Dio II. — Vjekoslav Klaić: Krčki kne-zovi Frankopani. Knjiga I. — Josip Draženović: Povjest jednogavjen-čanja. — Isa Velikanović: Otmica. Pjesma u šest pjevanja. — Adalbert Kuz-manović: Vitropir. Slika u tri čina. — Vjenceslav Novak: Dva svijeta. Pripovjest. — V. T. B.: U malome svijetu. Slike iz zagrebčkoga života. — Ivan S. Turgenjev: Izabrane pripo-viesti. Svezak četvrti. O knjigah izpre-govorimo več v podlistku.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 13. marca. V današnji seji poslanske zbornice je dr. Ferjančič interpeliral vlado zaradi mosta čez Savo v Kranju. Ministrski predsednik Körber je odgovarjal na Breiterjevo interpelacijo zaradi razpusta zavarovalnice »Unio Catholica«. Opravičil je razpust z oziri na javno korist in na dolžnost vlade, varovati ljudstvo pred izgubo ter zajedno povedal, da so vsi akti, ki zadevajo »Unio Cath.«, sedaj v rokah kazenskega sod-nika.

Dunaj 13. marca. Danes je prišla k poslancu dr. Ploju deputacija pekov v zadevi terminske kupčije z žitom. Dr. Ploj je deputaciji pojasnil, da na-meravana reforma se pekov čisto nič ne tiče.

Dunaj 13. marca. Bivši voditelj v poljedelskem ministrstvu pod Kiel-mannseggom in Wittekom, dr. Ferd. Blumfeld, je umrl 67 let star.

Lvov 13. marca. V Varšavi je bil ruski polkovnik Grimm aretiran za-radi vohunstva. Zajedno je bil are-tiran še neki drugi, Grimmu prideljen častnik in tri gospe. Vsi aretovanci so nemške narodnosti. Grimm je aretiral guvernerjev pobočnik, polkovnik Kowa-lovski. Pri hišni preiskavi so se našli dokazi, da se je Grimm že sedem let bavil z vohunstvom. Zaslužil je s tem nad 400.000 rubljev. Posredovale so aretirane dame. Čuje se, da bo mo-ral generalni guverner Čertkov vsled tega odstopiti.

Reka 13. marca. Kovinski delavci so začeli štrajkati.

Budimpešta 13. marca. Domo-branski minister baron Fejervary je bil danes pri cesarju uro dolgo. Ce-sar je njegovo demisijo odklonil, češ, da dokler živi, ne dopusti, da pride na njegovo mesto drug mož.

London 13. marca. Razširja se vest, da so Buri dosegli še drug uspeh, da je namreč burski od-delek pod vodstvom zapoved-nika Kempa popolnoma razbil brigado generala Greenfella. Potrjena ta vest še ni.

London 13. marca. Delarey je obvestil Angleže, da je pripravljen Me-thuena zamenjati za Kruitzingerja. Me-thuenu bi bilo treba nogo amputirati, a to se ne more zgoditi, ker v Dela-reyevem taboru ni nobenega zdravnika. Ako Methuen okreva, začne vojno so-dišče proti njemu preiskavo.

Darila.

Upravištvu našega lista se poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Neimenovan iz Škof. Loke 11 K. — Živel!
Za podporno društvo visokošolcev na Dunaji. Posojilnica v Črnomlju 30 K od običnega zbora dovoljene podpore. — Srčna hvala!
Za dijaško ljudsko kuhinjo v Ljubljani. Neimenovan iz Škofje Loke 11 K. — Srčna hvala!

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 82.

Dr. pr. 1191.

V četrtek, dne 13. marca 1902.

Izvirna slovenska igra.

Drugič:

Divji lovec.

Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Spisal F. S. Finžgar, pevске točke priredil Al. Sacha. Režiser Anton Verovšek. Kapelnik Andro Mitrovič.

Diagajina se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7,30. uri. — Konec ob 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v soboto, 15. marca.

Jako praktično na potovanju.

Nepogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.

Spricavallo Dunaj, 3. julija 1887.

Kalodont

neobhodno potrebna
zobna krema.

Za ohranjanje čistih zob ne zadošča edino voda za zobe. Odstranjanje vsakovrstnih, na dlesnih se neprenehoma tvari, škodljivih tvarin more se izvršiti le po mehničnem čiščenju v spojenju z osvežujočo in antiseptično vplivajočo zobno kremo. Kot taka se je „Kalodont“ izkazal v vseh omikanih državah po svoji naj- (2436-3) vplivnejši uporabi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji kračni tlak 736,0 mm.

Marca	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
12.	9. zvečer	737,1	2,0	sr. jzhod	jasno	
13.	7. zjutraj	739,5	— 1,1	sr. svzhod	pol. oblač.	
	2. popol.	738,8	8,0	sr. jug	jasno	0,0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 2,5°, nor- male: 3,0°.

Dunajska borza

dne 13. marca 1902.

Skupni državni dolg v notah	101,65
Skupni državni dolg v srebru	101,40
Avstrijska zlata renta	120,85
Avstrijska krona renta 4%	99,30
Ogrska zlata renta 4%	120,05
Ogrska krona renta 4%	97,65
Avstro-ogrski bančne delnice	163,6—
Kreditne delnice	695—
London vista	240,10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,27 1/2
20 mark	23,45
20 frankov	19,09
Italijanski bankovci	93,40
C. kr. cekini	11,33

Tužnim srcem naznanjava preka-
lostno vest, da je Bog Vsemogočni izvolil
našo preljubo hčerko

Kristino

v nešni dobi 4 let poklicati k sebi mej
krilatec.

Pogreb bo v soboto, dne 15. marca
t. l. ob 9. uri dopoldne v mrtvašnici
v Lescah na ondoto pokopališče.

V Lescah, dne 13. marca 1902.

Anton Maver, depoziter mengiškega
piva, oče. — Marija Maver, mati.

Išče se stanovanje

obstoječe iz 5 velikih, oziroma 6 sob, s
1. junijem ali 1. julijem 1902 v Ljubljani,
eventualno v najbližji okolici.

Ponudbe z naznanilom stanarine spre-
jema upravištvo »Slovenskega Naroda«
pod »večje stanovanje«. (606—1)

Nova hiša

z nekoliko posestva, pripravna za vsako
obrt, je pod ugodnimi plačilnimi pogoji

na prodaj. (522—5)

Več pri upravištvo »Slov. Naroda«.

Deželni odbor vojvodine Kranjske žalujoč naznanja, da je njegov
velezaslužni uradnik

Fran Witschl

deželni stavbni svetnik, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono,
graščak i. t. d.

dne 11. marca t. l. ob 1/5. uri popoldne v 67. letu svoje dobe v Srebručah
mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, 13. dan t. m., ob 5. uri popoldne iz Srebruč na
pokopališče v Šmihelu.

Blag mu spomin!

Ljubljana, dne 12. marca 1902.

(607)

Hišnik

(Hausmeister), samec, 30—40 let star, vo-
jaščine prost, slovenščine in nemščine
zmožen, ako mogoče vrtnarije vaje, —
dobi dobro službo v Ljubljani.

Več se izve v mestni posredovalnici
za delo in službo na magistratu. (590—2)

Dva trgovska učenca

poštenih starišev, z dobrimi šolskimi spri-
čevali, se sprejmeta v dobre trgovske hiše,
eden v Ljubljani, drugi na deželi.

Ponudbe sprejme upravištvo »Slov.
Naroda«. (415—23)

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Ma-
rijine v are, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago,
(direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga
v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzna, Prago, (direktni vozovi I. in
II. razreda), Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga
iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m
dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

Hiša in gostilna

na prav lepem prostoru, na glavni cesti,
blizu mostu, z vsem gospodarskim poslop-
jem, 2 hlevoma in s 4 orali polja, se takoj
iz proste roke proda ali pa tudi pod
ugodnimi pogoji v najem dá. Hiša je
pripravna za vsaki obrt.

Natančneje v Kandiji št. 26 pri
Novem mestu. (591—2)

Premier-kolesa 1902

Najstarejša,
najbolj izpri-
čana znamka

Vele-
zanimiva in
fina oprema

Geniki gratis.

Geniki franko.

Premier-Werke, Eger (Češko).

Naznanilo.

Podpisani naznanja slav. občinstvu,
da se je preselil v Gorje pri Bledn ter
se priporoča slavnostnemu za

zidarska in stavbena dela.

Cene so primerne.

Za solidno delo se jamči.

Franco Turel

(506—2)

zidarski mojster.

iz Renč na Goriškem.

Prostovoljna prodaja posestva.

Ker bodem v kratkem zapustil Ljub-
ljano in mi tedaj ne bo več mogoče,
svoje

na Sv. Petra cesti št. 13

nahajajoče se posestvo osebno oskrbovati.
primoran sem, svoje posestvo prodati
največ dajočemu.

Ustne ponudbe sprejemljem vsak dan
od 2. do 3. ure popoldne v svojem služ-
benem stanovanju, — kjer se bodo dala
tudi druga pojasnila.

Posredovalne osebe izključene, edino
neposredna kupčija. (498—4)

Fran Pávločič

pregledovalni oficijal I. reda v deželni
prisilni delavnici kranjski.

Otvorjenje trgovine.

S tem najviljudneje naznanjam cenjenim damam, da sem 1. marca t. l. otvorila
v Šelenburgovih ulicah št. 1

modistovsko trgovino.

Moje večletno delovanje v največjih modnih salonih na Dunaju, v Olomucu in v
drugih večjih mestih mi omogočuje, da morem vse zahteve, naročila in želje p. n. odje-
malk v vsakem oziru kar najbolje in v zadovoljnost izvršiti, ter si bodem zmirom pri-
zadevala, da si trajno ohranim meni naklonjeno zaupanje.

Ravnokar je na potu velika pošiljatev najnovejših pariških
in dunajskih modelov za spomladansko in
poletno sezono in pride semkaj v malo dneh.

V veliki izbiri so zmirom v zalogi črni klobuki (za čas žalovanja) in
pajčolani vseh vrst.

Obnovljenje in popraviljanje starih klobukov, kodranje in
barvanje novejih peres ter vsa enaka v mojo stroko spadajoča dela izvršujem
najhitreje in najceneje.

Nizke cene in dobra, solidna kvaliteta je zjamčena.

Naročila na zunan se izvršujejo točno. Modistinje dobe velikokrat.

Za prijazno naklonjenost prosim za velespoštovanjem (608—1)

Ana Eberle

modistinja — Šelenburgove ulice št. 1.

Koncipijenta

Išče

(602—1)

notar Baš v Celju.

Išče se

stanovanje s hrano

za gospico komptoristinjo.

Ponudbe pod »stanovanje« na uprav-
ništvo »Slov. Naroda«. (588—2)

Špecerijska trgovina

oziroma opremljen prostor se takoj pre-
vzame v Ljubljani ali v okolici.

Ponudbe se prosi pošiljati pod na-
slovom: »Trgovina št. 100, poste
restante, Ljubljana. (596—2)

Damsko kolo

dobro ohranjeno, se takoj prodaja.

Ogleda se lahko na Tržaški cesti
št. 29, nasproti tobačne tovarne. 594—2

Lepa mesečna soba

(mehlovana) (598—2)

se takoj odda
na Bleiweisovi cesti št. 22, I.

Dva brata

mlada in dobro situirana

iščeta

znanja z olikanima gospicama v svrhu
ženitve. Premoženje nepotrebno.

Pisma s priloženo sliko in adresno
(molčečnost zjamčena) do 17. t. m.
pod naslovom: »17 sreča« poste re-
stante, Ljubljana. (578—3)

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice

dobavitelj uslužbencev c. kr. priv. južne
železnice

priporoča

za najnižje kupne cene

prav veliko izbero

najmodernejših

damskih in dekliških

jopic, ovratnikov,

dežnih plaščev, jako

lepih bluz, deških

oblek.

Dalje priporoča

največjo izbero najnovej-

šega blaga za damske

obleke, angleško, franco-

ske in domače modno

blago za gospode,

kakor tudi najbolje sortirano

zalogo (603—1)

platnenega

blaga i. t. d.

Uzorci na zahtevanje franko.